

انتگرال معین

انتگرال با قید مشتق تابع معکوس

دکتر یوسف کوه‌مسکن

ریاضی ۱

AvaEducation16.blog.ir

AvaEducation16@gmail.com

@AvaEducation16

@AvaEducation16

توضیحات

- این فایل علاوه بر سایت AvaEducation16.blog.ir در کانال تلگرامی [@AvaEducation16](https://t.me/AvaEducation16) نیز موجود و قابل دانلود می‌باشد.
- این فایل جهت گسترش آموزش رایگان ارائه شده است، اما به جهت رعایت حقوق معنوی درخواست می‌شود نام منبع ذکر گردد.
- در این دسته از فایل‌ها که با روجلدی صورتی [ ] آغاز می‌شوند، مطالب مربوط به دوره **متوسطه** و در آن دسته که با روجلدی آبی [ ] آغاز می‌شوند، مطالب مربوط به دوره **دانشگاه** ارائه خواهد شد.
- نکات موجود در متن با علامت 💡 نمایش داده شده‌اند.
- در بخش پاسخنامه سوالات از علائم زیر استفاده شده است:
  - بسیار ساده جهت آشنایی با نمونه‌های اولیه سوالات 🧐
  - ساده جهت تثبیت مطالب 🧐
  - متوسط جهت تمرین بیشتر مطالب 🧐
  - سخت جهت کسب مهارت کافی و آشنایی با روش‌های حل مسائل خاص 🧐

۱ مسئله

اگر در بازه $0 \leq x \leq 1$ رابطه $f(f(x)) = x$ با مقدار اولیه $f(0) = 1$ وجود داشته باشد، مقدار انتگرال زیر را تعیین کنید. ($n \in \mathbb{N}$)

$$\int_0^1 (x - f(x))^{2n} dx$$

۲ روش حل مسئله

پاسخ: این تابع با وارون آن برابر است. 🤔

$$f(x) = f^{-1}(x)$$

پس باید مشتقات آن‌ها هم با یکدیگر برابر باشند.
به نکته زیر در مورد مشتق تابع معکوس توجه شود.

$$\boxed{(f^{-1})'(x) = \frac{1}{f'(f^{-1}(x))} \quad \text{💡}}$$

در این مسئله

$$f' = \frac{1}{f'}, \quad \Rightarrow \quad f' = \pm 1$$

دو فرض برای تابع f به صورت جداگانه بررسی می‌شود. در فرض اول

$$f' = 1, \quad \Rightarrow \quad f(x) = x + c, \quad \xrightarrow{f(0)=1} \quad f(x) = x + 1$$

این تابع با شرط $f(f(x)) = x$ سازگار نیست. پس فرض اول رد می‌شود. در فرض دوم

$$f' = -1, \quad \Rightarrow \quad f(x) = -x + c, \quad \xrightarrow{f(0)=1} \quad f(x) = -x + 1$$

که با شرط داده شده سازگار است. می‌توان این تابع را در انتگرال جایگذاری کرد:

$$\begin{aligned} \int_0^1 (x - f(x))^{2n} dx &= \int_0^1 (x - (-x + 1))^{2n} dx \\ &= \int_0^1 (2x - 1)^{2n} dx \\ &= \left[\frac{1}{2(2n+1)} (2x - 1)^{2n+1} \right]_0^1 \\ &= \frac{1}{2n+1} \end{aligned}$$

اگر باور کنی کارها درست پیش
می‌روند، فقط فرصت‌ها را خواهی دید.
اگر باور کنی کارها درست پیش
نمی‌روند، فقط موانع را خواهی دید.

Wayne Dyer

 AvaEducation16.blog.ir

 [@AvaEducation16](https://www.instagram.com/AvaEducation16)

   [@AvaEducation16](https://www.youtube.com/AvaEducation16)

 AvaEducation16@gmail.com